

Dzīvniekterapija

REITTERAPIJA
KANISTERAPIJA
DELFINTERAPIJA

JOJIMO TERAPIJA
ŠUNŲ TERAPIJA
DELFINŲ TERAPIJA

Gyvūnų terapija

bringing neighbours closer

Līdzfinansē Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2007.-2013. gadam projekta "Animalterapijas izmantošana Latvijas-Lietuvas pierobežas pašvaldību sociālās vides stiprināšanai"/"CURED BY ANIMALS" ietvaros

Bendrai finansuojama 2007-2013 m. Latvijos ir Lietuvos pasienio bendradarbiavimo programa, vykdanč projektą „Gyvūnų terapijos pritaikymas Latvijos ir Lietuvos pasienio savivaldybių socialinei aplinkai stiprinti"/"CURED BY ANIMALS" (išgydyti gyvūnų)

© Jāņa sēta Map Publishers Ltd
119 Stabu Street, Riga, LV 1009,
Latvia, t.: +371 67317540,
e-mail: kartes@kartes.lv,
www.kartes.lv

PASŪTĪTĀJS • KLIENTAS
Eiropreģiona "Ezeru zeme" Latvijas birojs
Euroreģiona "Ezeru kraštas" Latvijas biuras
Brīvības 13, Krāslava, LV 5601
T. +371 656 22201, www.ezeruzeme.lv

KONTAKTINFORMĀCIJA • KONTAKTINĒ INFORMĀCIJA
Eiropreģiona "Ezeru zeme" Lietuvas birojs
Euroreģiona "Ezeru kraštas" Lietuvas biuras
Ateities 23, LT 30121, Ignalina, Lietuva
T./Fax +370 386 52138

Kanisterapija

Kanisterapija (no latīņu *canis* – suns) ir dziedināšana ar suņu palīdzību. Suns pacientam sniedz fizisko kontaktu, komunicē un liek priecāties par kopā būšanu ar savu klātbūtni vien. Tas cilvēkos rada omulību, uzlabo vispārējo pašsajūtu un psiholoģisko noskaņojumu. Salīdzinājumā ar citiem dzīvniekiem tieši suns visvairāk tendēts uz sadarbību ar cilvēku un cilvēku mīl neatkarīgi no vecuma, diagnozes un spējam.

Kanisterapija ir nodarbību komplekss ar plānotu un konkrētu rehabilitācijas mērķi. Nodarbības notiek pēc īpašas metodikas, kas ir izstrādāta kopā ar pacienta ārstējošo ārstu, psihoterapeitu vai rehabilitologu. Katram pacientam tiek sastādīta individuāla programma, ņemot vērā viņa vecumu, iespējas, nepieciešamības un vēlamo rezultātu. Kanisterapijas nodarbības vada speciālists – kinologs ar īpaši apmācītu suni – terapeitu, nodarbības var būt gan individuālas, gan nelielās grupās (ne vairāk kā 5 pacienti). Terapeitiskā rezultāta sasniegšanai nepieciešams nodarboties vismaz reizi nedēļā, nodarbību skaits un ilgums ir atkarīgs no pacienta veselības stāvokļa un diagnozes.

Šunų terapija

Šunų terapija yra gydymas pasitelkiant šunis. Šuo su pacientu fiziškai kontaktuoja ir bendrauja, suteikia džiaugsmo vien pačiu savo buvimu. Tai žmogui suteikia jausmą, pagerina jo bendrą būklę ir psichologinį nusiteikimą. Lyginant su kitais gyvūnais, būtent šuo labiausiai linkęs bendrauti su žmogumi ir myli žmogų neatsižvelgdamas į jo amžių, diagnozę ir galias. Šunų terapija yra kompleksiška veikla, siekiant suplanuoti ir konkretaus reabilitacijos tikslo. Veikla vyksta pagal ypatingą metodiką, kuri yra parengta kartu su pacientą gydančiu gydytoju, psichoterapeutu arba rehabilitologu. Kiekvienam pacientui yra sudaroma individuali programa pagal jo amžių, gebėjimus, būtinybę ir pageidaujamą rezultatą. Taikant šunų terapiją, jai vadovauja specialistas – kinologas su specialiai apmokytu šunimi – terapeutu. Užsiėmimai gali būti ir individualūs, ir vykti nedidelėmis grupėmis (ne daugiau kaip 5 pacientai). Kad būtų pasiektas terapinis rezultatas, užsiėmimai turi vykti kartą per savaitę, o jų skaičius ir trukmė priklauso nuo paciento sveikatos būklės ir diagnozės.

KANISTERAPIJU KĀ PALĪGLĪDZEKLI IESAKA ŠĀDU SLIMĪBU ĀRSTĒŠANAI:

- depresija,
- neirozes un logoneirozes (runas traucējumi),
- bērnu autisms,
- minimāla smadzeņu disfunkcija (MSD),
- uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms (UDHS),
- bērnu cerebrālā paralīze (BCP),
- runas un dzirdes traucējumi,
- atmiņas traucējumi,
- mācīšanās traucējumi (psihiskās attīstības aizture),
- asu saslimšanu sekas,
- sociālās adaptācijas traucējumi,
- hroniskā noguruma sindroms,
- muskuļu distrofija, spastika, koordinācijas traucējumi,
- arteriālā hipertensija,
- sirds un asinsvadu saslimšanas,
- ieteicams cilvēkiem, kuriem ir grūtības saskarsmē vai kuri cieš no vientulības,
- pēctraumas stresa izraisīti traucējumi.

ŠUNŲ TERAPIJA KAIP PAGALBINĒ PRIEMONĒ REKOMENDUOJAMA ŠIOMS LĪGOMS GYDYTI:

- depresijai;
- neirozēm ir logoneurozēm (kalbos sutrikumi);
- vaiķu autizmui;
- esant nedidelei smegenų disfunkcijai;
- negalint sutelkti dėmesio ir esant hiperaktyvumo sindromui;
- vaiķu cerebriniam paralyžiui;
- kalbos ir klausios sutrikimams;
- potrauminio streso sukeltiems sutrikimams;
- atminties sutrikimams;
- mokymosi sutrikimams (sulėtėjusiam psichikos vystymuisi);
- ūmių susirgimų pasekmėms;
- socialinės adaptacijos sutrikimams;
- chroniško nuovargio sindromui;
- raumenų distrofijai, spazmams, koordinacijos sutrikimams;
- arterinei hipertenzijai;
- širdies ir kraujagyslių ligoms;
- rekomenduojama žmonėms, kuriems sunku bendrauti arba kurie kenčia nuo viatvės.

KANISTERAPIJU PRAKTIZĒ ŠUNŲ TERAPIJOS METODAS TAIKOMAS

Latgales reģionālais dzīvnieku mīļotāju centrs
Latgalē regioninis gyvūnų mylėtojų centras
Lāčplēša 37-4, Daugavpils, Latvija
T. +371 29874302, anhei@inbox.lv, <http://www.dogslatgale.lv>

Arī bailes no suņiem ārstē ar kanisterapiju. Speciāli apmācīti suņus izmanto kā aklu cilvēku padoņus. Vienīgā kontrindikācija kanisterapijai ir alerģija pret suņa spalvu. Pagaidām Latvijā, Lietuvā un daudzās citās Eiropas valstīs kanisterapija nav oficiāli reģistrēta rehabilitācijas metode, lai gan tiek plaši izmantota. Latvijā kanisterapiju gatavo ieviest kā oficiālu rehabilitācijas metodi.

Taikant šunų terapiją taip pat gydoma šunų baimė. Specialiai išmokyti šunys panaudojami kaip aklių žmonių vedliai. Vienintelė šunų terapijos kontraindikacija yra alergija šunų plaukams. Kol kas Latvijoje, Lietuvoje ir daugelyje kitų Europos valstybių šunų terapija nėra oficialiai užregistruotas reabilitacijos metodas, nors ir plačiai taikomas. Latvijoje ruošiamasi šunų terapiją pripažinti oficialiu reabilitacijos metodu.

Terapija ar dzīvnieku palīdzību

Dzīvniekterapija, ko dēvē arī par animalterapiju, zooterapiju vai pette-rapiju, ir ārstēšana ar dzīvnieku palīdzību. Tā ir viens no jaunajiem medicīnas virzieniem un zinātnes nozarēm. Dzīvniekterapija risina vairākas medicīniskas, psiholoģiskas un sociālās rehabilitācijas problēmas.

No dzīvniekiem mēs iegūstam ne tikai ikdienā daudz lietojamu un nepieciešamu produktu, bet arī veselībai noderīgas lietas – medu, čūsku indi, vilnu utt., turklāt arī pašiem dzīvniekiem piemīt spēja dziedināt.

Dzīvniekterapija spēj darīt brīnumus un palīdzēt atveseļoties gan bērniem, gan pieaugušajiem. Glāsts, skatiens vai pat vienkārši dzīvnieka klātbūtne var būt dziedējošāka par medikamentiem. Daktera talants piemīt kaķiem, putniem, delfīniem, zirgiem, suņiem, trušiem, zivīm un daudziem citiem dzīvniekiem.

Pēdējos gados Latvijā un Lietuvā arvien lielāku popularitāti gūst reit-terapija, kanisterapija un delfinterapija.

Terapija su gyvūnais

Gyvūnų terapija, kuri taip pat vadinama zooterapija, yra gydymas pasitelkiant gyvūnus. Tai yra viena naujausių medicinos krypčių ir mokslo sričių. Gyvūnų terapija sprendžiamas įvairios medicinos, psichologinės ir socialinės reabilitacijos problemas.

Iš gyvūnų mes ne tik gauname kasdien vartojamų ir būtinų produktų, bet ir sveikatai naudingų dalykų – medaus, gyvačių nuodų, vilnos ir kt., o patys gyvūnai pasižymi gebėjimu gydyti.

Gyvūnų terapija gali daryti stebuklus ir padėti pasveikti ir vaikams, ir suaugusiesiems. Švelnumas, žvilgsnis ir paprasčiausiai pats gyvūno buvimas gydo labiau nei vaistai. Gydytojo talentą turi katės, paukščiai, delfinai, žirgai, šunys, triušiai, žuvis ir daug kitų gyvūnų.

Pastaraisiais metais Latvijoje ir Lietuvoje populiarėja jojimo, šunų ir delfinų terapija.

BĒRNU UN PIEAUGUŠO EKOLOĢISKĀ AUDZINĀŠANA UN IZGLĪTOŠANA SASKARSMĒ AR DZĪVNIEKIEM

VAIĶŪ IR SUAUGUSIŅŪ EKOLOĢINIS SU GYVŪNAIS SUSIŅĒS UGDYMAS IR ŠVIETIMAS

Latgales zoodārzs
Latgalēs zoologijos sodas
Vienības 27, Daugavpils, Latvija
T. +371 65426789, +371 29621191
<http://latgaleszoo.biology.lv>

Mini zoodārzs
Mažasis zoologijos sodas
Jonušai, Klaipėdos rajonas, Lietuva
T. +370 464 75063, +370 68710283

Zirgu muzejs
Arkljo Muziejus
Niūronių kaimas, Anykščių rajonas, Lietuva
T. +370 381 51722, +370 62370629,
arkliomuziejus@gmail.com

Reitterapija

Reitterapija ir ārstnieciska rehabilitācijas metode, kur pacients tiek ārstēts, jājot uz zirga. Šī metode palīdz atjaunot un uzlabot kustību un balsta aparāta funkcijas, uzlabot līdzsvaru un koordināciju, normalizēt muskuļu tonusu, stimulēt gaitu, uzlabot gaitas kvalitāti un veicināt pacienta pašpaļāvību, pašcieņu un neatkarību.

Atkarībā no slimības veida un pacienta funkcionālās iespējas, reitterapijas nodarbībā piedalās zirgs, pacients, reitterapeits (instruktors) un 1 līdz 3 instruktora palīgi. Reitterapija noris norobežotā vidē – manēžā vai aplokā, vienas nodarbības ilgums ir 20 minūtes. Sociālajā rehabilitācijā nodarbības ilgums var būt pagarināts līdz 45 minūtēm.

Reitterapijai ir nozīmīgi rezultāti sociālajā rehabilitācijā sociālā riska grupu pacientiem, vardarbībā cietušiem, darbaholiķiem, stresa, pārslodzes, hroniska noguruma, slikta miega un depresiju nomākiem.

Jojimo terapija

Jojimo terapija yra gydomas reabilitacijos metodos, kai pacientas gydomas jodinėjant žirgu. Šis metodas padeda atnaujinti ir pagerinti judėjimo ir atramos sistemų funkcijas, pagerinti pusiausvyrą ir koordinaciją, normalizuoti raumenų tonusą, stimuliuoti judėjimo tempą, pagerinti judėjimo kokybę ir sustiprinti paciento pasitikėjimą savimi, savigarbą ir nepriklausomybę. Pagal ligos rūšį ir paciento funkcines galimybes, jojimo terapijoje dalyvauja žirgas, pacientas, jojimo terapeutas (instruktoriaus) ir 1–3 instruktoriaus padėjėjų. Žirgų terapija taikoma apribotoje aplinkoje (manieže ar aptvare), vieno užsiėmimo trukmė – 20 minučių. Socialinės reabilitacijos metu užsiėmimo trukmė gali būti pratęsta iki 45 minučių.

Taikant jojimo terapiją galima pasiekti reikšmingų socialinės reabilitacijos rezultatų dirbant su socialinės rizikos grupių pacientais, patyrusiais smurtą, darboholikais, kankinamais streso, per didelio darbo krūvio, chroniško nuovargio, nemigos ir depresijos.

REITTERAPIJA ĄRSTĖ ŠĄDAS CENTRĀLĀS UN PERIFĒRĀS NERVU SISTĒMAS SLIMĪBAS:

- bērnu cerebrālā trieka,
- epilepsija,
- organisks CNS bojājums ar līdzsvara un koordinācijas traucējumiem,
- izkaisītā skleroze,
- insults (4–7 mēn.),
- galvas smadzeņu operācijas un traumas (pēc 3–4 mēn.),
- Parkinsona slimība,
- paraparēze pēc meningo-mielocēles,
- muskuļu distrofija,
- neiropātija,
- poliomiēlīts,
- mugurkaula lūzumi ar daļēju vai pilnu mugurkaula smadzeņu bojājumu (pēc 7. mēn.),
- encefalīta un meningīta sekas,
- Dauna sindroms,
- autisms,
- garīga atpalicība.

BALSTA UN KUSTĪBU ORGĀNU SASLIMŠANAS:

- spondilozē, spondiloartrozē (remisijas fāzē),
- stāvoklis pēc mugurkaula disektomijas (pēc 3–4 mēn.),
- mugurkaula disku protrūzija,
- Behtereva slimība (1. pakāpe, remisijas fāzē),

JOJIMO TERAPIJA GYDOMOS ŠIOS CENTRINĒS IR PERIFERINĒS NERVU SISTEMOS LIGOS:

- vaiku cerebrinis paralyzijs;
- epilepsija;
- organiniai CNS pažeidimai, kai pasireiškia lygsvaros ir koordinacijos sutrikimas;
- išsėtinė skleroze;
- insultas (4–7 mėn.);
- galvos smegenų operacijos ir traumas (po 3–4 mėn.);
- Parkinsono liga;
- paralyzijs po meningo-mielocelės;
- raumenų distrofija;
- neuropatija;
- poliomielitas;
- nugarkaulio lūžis, esant daliniam arba visiškam nugarkaulio smegenų pažeidimui (po 7 mėn.);
- encefalito ir meningito pasekmės;
- Dauno sindromas;
- autizmas;
- psichinis atsilikimas.

ATRAMOS IR JUDĖJIMO SISTEMOS ORGANŲ LIGOS:

- spondilozė, spondiloartrozė (remisijos laikotarpiu);
- liekamieji reiškiniai po stuburo disektomijos (po 3–4 mėn.);
- nugarkaulio disko išvarža;
- Behterevo liga (esant 1 stadijai, remisijos laikotarpiu);
- osteoporozė (esant 1 stadijai);

- osteoporozė (1. pakāpe),
- deģeneratīvais artrīts, osteoartrīts, artroze,
- reimatoīdais artrīts (remisijas fāzē),
- iegurņa–gūžas locītavas endoprotezēšana (pēc 6 mēn.),
- skolioze,
- kifoze,
- lordoze,
- ekstremitāšu saīsinājums, amputācija.

ELPOŠANAS ORGĀNU SASLIMŠANAS:

- bronhiālā astma,
- plaušu emfizēma.

SIRDS UN ASINSVADU SLIMĪBAS:

- slodzes stenokardija,
- stāvoklis pēc miokarda infarkta,
- stāvoklis pēc sirds operācijas (pēc 1 gada).

CITAS SASLIMŠANAS:

- veģetatīva distonija,
- zarnu atrofija,
- depresija.

- degeneracinis artritis, osteoartritis, artrozē;
- reumatoidinis artritis (remisijos laikotarpiu);
- būklė po dubens ir klubo sąnario endoprotezavimo (po 6 mėn.);
- skoliozė;
- kifozė;
- lordozė;
- būklė, kai sutrumpėjusi galūnė, atlikta amputacija.

GYDOMOS KVĖPAVIMO ORGANŲ LIGOS:

- bronchinė astma;
- plaučių emfizema.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS:

- stenokardija, kuri pasireiškia esant apkrovai;
- būklė po miokardo infarkto;
- būklė po širdies operacijos (po 1 metų).

KITOS LIGOS:

- vegetacinė distonija;
- žarnų atrofija;
- depresija.

KONTRINDIKĀCIJAS

Neseni lūzumi un ķirurģiskas iejaukšanās, skolioze III–IV pakāpē, akūts artrīts, tromboflebīts, tromboze, varikozo vēnu paplašinājums, atlanta–ass (kakla) skriemeļa nestabilitāte, alerģija pret zirgu, paniskas bailes, hroniskas saslimšanas saasinājums, akūtas infekcijas, sāpes, progresējoša miostrofija, bruka, disku prolaps, tiklens atslāņošanās, nekontrolējama uzvedība utt.

Reitterapija Latvijā ir oficiāli reģistrēta rehabilitācijas metode, un ar to var nodarboties tikai sertificēti speciālisti. Arī zirgi ir īpaši izraudzīti, apmācīti un sertificēti.

REITTERAPIJU PRAKTIZĒ • JOJIMO TERAPIJOS METODĀ TAIKO

Medicīniskā firma "Reitterapija" (medicīniskā rehabilitācija)
Medicīniskā bendorē „Reitterapija” (medicīniskā rehabilitācija)
Kolkas 20, Jaunķemeri, Jūrmala, Latvija
Asaru prosp. 61, Vaivari, Jūrmala, Latvija
T. +371 29415916, olga_ber@inbox.lv

Zirgu sēta "Klajumi"

(sociālā rehabilitācija, dzīvniekterapijas un dabas terapijas nometnes)
Žirgynas „Klajumi”
(socialinė reabilitacija, gyvūnų terapija ir gamtos terapijos stovyklos)
"Klajumi", Kaplavas pagasts, Krāslavas novads, Latvija
T. +371 29472638, ilze@kraslava.lv, www.klajumi.lv

Zirgu sēta "Untumi"

(medicīniskā un sociālā rehabilitācija)
Žirgynas „Untumi” (medicīniskā un socialinė reabilitacija)
Spundžāni, Ozolmuižas pagasts, Rēzeknes novads, Latvija
T. +371 29159950, www.untumi.lv

Delfinterapija

Delfinterapija – netradicionāla psihoterapijas metode, kuras pamatā ir cilvēka saskarsme ar delfīnu. Šo dzīvnieku fizioloģiskās īpašības ir unikālas. Terapijas pamatā ir delfīnu spēja izstarot ultraskaņu, kas rosina centrālās nervu sistēmas un citu cilvēka orgānu pozitīvu stimulāciju. Ne mazāk nozīmīgs ir spēcīgais psiholoģiskais efekts, kas cilvēkam rodas saskarsmē ar delfīniem. Delfīni rosina pacientu komunicēt – kopīgi peldēt, spēlēties, neverbāli apmainīties ar informāciju. Delfinterapijas process ir individuāls katram pacientam. Nodarbību programmu izstrādā un uzrauga vairāki terapeiti, psihologi un treneri. Terapijas seansos piedalās īpaši apmācīti dzīvnieki. Delfīni rotaļājas ar pacientu, kopā peld, vizina uz muguras, glāsta. Delfinterapijas kurss ilgst desmit dienas, 30 min. dienā.

Delfiņu terapija

Delfiņu terapija – netradīcinis psihoterapijos metodos, kuris pagrīstas žmogaus ir delfino bendravimu. Kaip teigia delfiņu terapijos pradininkas pasaulijje David E. Nathanson: "Delfiņu terapija negali išgydyti ligų ar negalios, tačiau tai pirmasis postūmis link vaiko būklės gerinimo. Kryptingai dirbant, delfiņu terapiją galima naudoti kaip pirmę pagalbą esant sunkiai vaiko negalei ir vėliau siekti rezultatų kitomis terapijų formomis."

Šių gyvūnų fiziologija ir gebėjimas bendrauti yra unikalus. Stipriai veikia psichologinis efektas, kuris pasireiškia žmogui bendraujant su delfinu. Delfinai skatina pacientą atsiverti, bendrauti – kartu plaukioti, žaisti, keistis neverbaliine informacija.

Delfiņu terapijos procesas yra individualus kiekvienam pacientui. Užsiėmimų programą parengia ir stebi įvairūs terapeitai, psichologai ir treneriai. Terapijos seansuose dalyvauja specialiai išmokyti gyvūnai. Delfinai žaidžia su pacientu, kartu plaukioja, plukdo ant nugaros, glosto. Delfiņu terapijos kursas trunka dešimt dienų, 30 min. per dieną.

DELFINTERAPIJA PALĪDZ ĄRSTĒT DAUDZUS PSIHOLOģISKUS TRAUČĒJUMUS UN SASLIMŠANAS:

- bērnu cerebrālā trieka,
- autisms,
- Dauna sindroms un citas ģenētiskas patoloģijas,
- minimāla smadzeņu disfunkcija vai uzmanības deficīta sindroms ar hiperaktivitāti,
- centrālās nervu sistēmas funkcionālie traucējumi,
- garīga atpalicība (izņemot smagas formas),
- runas un dzirdes traucējumi,
- neirosensorā vājdzirdība,
- neirozes, pēctraumatiski stresa stāvokļi,
- neendogena rakstura depresīvi stāvokļi (subdepresīvs limenis),
- atmiņas traucējumi, atpalicība.

TAIKANT DELFINŪ TERAPIJĀ GYDOMA DAUGELIS PSIHOLOGINIŲ PROBLEMŪ IR LIGŪ:

- vaiku cerebrinis paralyzijs;
- autizmas;
- Dauno sindromas ir kitos genētines patologijos;
- nedidelė smegenų disfunkcija arba negalėjimo sutelkti dėmesio sindromas bei hiperaktyvumas;
- centrinės nervų sistemos funkciniai sutrikimai;
- psichinis atsilikimas (išskyrus sunkias formas);
- kalbos ir klausos sutrikimai;
- neirosensorinio pobūdžio klausos sutrikimai;
- neurozės, potrauminio streso būsenas;
- neendogeninio pobūdžio depresija (podepresinis lygmuo);
- atminties sutrikimai, atsilikimas.

DELFINTERAPIJA
PIEEJAMA
DELFINŪ TERAPIJA
ATLIEKAMA

Lietuvos
Jūros muzejs,
Delfinarijus
Lietuvos Jūrų
muziejaus
delfinariume
Smiltynės g. 3,
Klaipėda, Lietuva
T. + 370 46490740,
+ 370 46492250,
+370 69837299
ljm@muziejus.lt,
www.muziejus.lt